

Milletlerarası andlaşmaların yapılması, yürürlüğü ve yayınlanması ile bâzı andlaşmaların yapılması için Bakanlar Kuruluna yetki verilmesi hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 11 . 6 . 1963 - Sayı : 11425)

No.
244

Kabul tarihi
31 . 5 . 1963

İmza yetkisinin verilmesi

MADDE 1. — Milletlerarası andlaşmaların parafe edilmesi, imzalanması veya nota teatisine konu teşkil etmesi veyahut bu andlaşmalara katılma bildirilerinin yapılması için Türkiye Cumhuriyetinin temsilcilerinin tâyini ve bu temsilcilerin yetkilerinin tesbiti, Bakanlar Kurulu kararnamesiyle olur. Bu kararnameler, Resmî Gazetede yayınlanmaz.

Onaylamanın uygun bulunması Kanunu

MADDE 2. — Milletlerarası andlaşmaları onaylama veya bu andlaşmalara katılma, onaylama veya katılmanın bir kanunla uygun bulunmasına bağlıdır.

İktisadi, ticari veya teknik münasebetleri düzenliyen ve süresi bir yılı aşmayan andlaşmaların onaylanması veya bunlara katılmak için; Türk kanunlarına değişiklik getirmemek, Devlet maliyesi bakımından yüklenme gerektirmemek, kişi hallerine ve Türk vatandaşlarının yabancı memleketlerdeki mülkiyet haklarına dokunmamak şartıyla, onaylamanın veya katılmanın uygun bulunmasına dair bir kanun yapılması zorunluğu yoktur. Bu halde, andlaşmanın onaylanmasının veya buna katılmanın uygun bulunması hakkında bir kanun çıkmamış olup da, onaylama veya katılma işlemlerinin yerine getirilmiş olması takdirinde, bu andlaşma, Resmî Gazetede yayınlanmasından başlayarak iki ay içinde, bir Başbakanlık yazısına ekli olarak Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu Başkanlıklarına gönderilir. Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu Başkanlıkları, bu andlaşmaları, ayrı ayrı Genel Kurulların bilgisine sunarlar.

Milletlerarası bir andlaşmaya dayanılarak Bakanlar Kurulunca yapılan uygulama andlaşmalarından Türk kanunlarına değişiklik getirmiyenleri onaylamak veya bunlara katılmak için; bunların konusu iktisadi, ticari veya teknik münasebetlerin dışında kalsa veya süresi bir yılı aşsa veya Devlet maliyesi bakımından bir yüklenmeyi gerektirse veya kişi hallerine veyahut Türk vatandaşlarının yabancı memleketlerdeki mülkiyet haklarına dokunsa dahi, onaylama veya katılmayı uygun bulmak üzere kanun yapılması zorunluğu yoktur.

Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca yapılan iktisadi, ticari, teknik veya idari andlaşmalardan Türk kanunlarına değişiklik getirmiyenleri onaylamak veya bunlara katılmak için; bunların süresi bir yılı aşsa veya Devlet maliyesi bakımından bir yüklenmeyi gerektirse veya kişi hallerine veyahut Türk vatandaşlarının yabancı memleketlerdeki mülkiyet haklarına dokunsa dahi, onaylama veya katılmayı uygun bulmak üzere kanun yapılması zorunluğu yoktur.

Onaylama ve sair tasarruflar

MADDE 3. — 1. Milletlerarası andlaşmaların onaylanması, bunlara katılma, bunların feshini ihbar etmemek suretiyle yürürlük süresini uzatma, Türkiye Cumhuriyetini bağliyan bir milletlerarası andlaşmanın belli hükümlerinin yürürlüğe konulması için gerekli bildirileri yapma, milletlerarası andlaşmaların uygulama alanının değiştiğini tesbit etme, bunların hükümlerinin uygulanmasını durdurma ve bunları sona erdirmeye, Bakanlar Kurulu kararnamesiyle olur.

Onaylama veya katılma konusu olan milletlerarası andlaşmanın Türkçe metni ile andlaşmada muteber olduğu belirtilen dil veya dillerden biri ile yazılmış metni, yukardaki fıkrada söz konusu kararnameye ekli olarak Resmî Gazetede yayınlanır.

2 nci maddenin 2, 3 ve 4 ncü fıkraları gereğince bir milletlerarası andlaşmanın onaylanmasının veya buna katılmanın uygun bulunmasına dair bir kanun çıkarılması zorunluğu yoksa ve bu andlaşmanın onaylanması veya buna katılma bir Bakanlar Kurulu kararnamesiyle olursa, bu andlaşmanın onaylanmasının veya buna katılmanın uygun bulunması hakkında kanun çıkarılmaz.

2. Bir milletlerarası andlaşmanın veya Türkiye Cumhuriyetini bağliyan bir milletlerarası andlaşmanın belli hükümlerinin Türkiye Cumhuriyeti bakımından yürürlüğe girdiği; bir milletlerarası andlaşmanın uygulama alanının değiştiği, uygulanmasının durdurulduğu ve sona erdiği tarihler, bir Bakanlar Kurulu kararnamesiyle tesbit olunarak Resmî Gazetede yayınlanır.

Bir milletlerarası andlaşma, yukardaki fıkrada söz konusu yürürlük tarihinin tesbitine dair kararnamede belirtilen yürürlüğe giriş tarihinde kanun kuvvetini kazanır.

3. Milletlerarası bir andlaşmaya dayanılarak Bakanlar Kurulunca yapılan teknik veya idari nitelikteki uygulama andlaşmalarından ve kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca yapıp 2 nci maddenin 2 nci fıkrasına göre Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosunun bilgisine sunulanların dışında kalan teknik veya idari andlaşmalardan iktisadî veya ticari nitelikte olmayan, özel kişilerin haklarını ilgilendirmiyen ve Türk kanunlarına değişiklik getirmiyenlerin yayınlanması zorunluğu değildir. Bu fıkra gereğince yayınlanması zorunlu olmayan andlaşmalar hakkında 1 ve 2 numaralı bendler uyarınca çıkarılan kararnamelerin yayınlanması da zorunlu değildir.

Yukardaki fıkra hükmünün dışında kalan milletlerarası andlaşmalar, 1 numaralı bendin 2 nci fıkrası uyarınca yayınlanmadan yürürlüğe konulamaz.

Andlaşmalarla ilgili belgelerin hazırlanması

MADDE 4. — 2 ve 3 ncü maddeler gereğince kanun tasarıları ve kararname tasarılarını ve 2 nci maddenin 2 nci fıkrası gereğince Millet Meclisi ile Cumhuriyet Senatosunun bilgisine sunulacak olan andlaşmaların bu Meclislerin Başkanlıklarına arz yazılarını hazırlamak görevi, Dışişleri Bakanlığının doğrudan doğruya ilgili olmadığı hallerde, Dışişleri Bakanlığı ile işbirliği yapılarak ilgili Bakanlıkça yerine getirilir.

Yetki belgesi, onaylama belgesi, onaylama belgelerinin alınıp verilmesi veya sadece verilmesi tutanağı, andlaşmaların şekli örnekleri gibi milletlerarası hukukun veya tatbikatın gerektirdiği her türlü belgelerin asıl veya örneklerini hazırlamak Türkiye Cumhuriyeti adına yapılan andlaşmaları milletlerarası kurullarda temsil ettirmek ve Türkiye Cumhuriyeti adına yapılmış veya yapılacak olan milletlerarası andlaşmaların resmî sicilini tutmak Dışişleri Bakanlığının görevidir.

Dışişleri Bakanlığı dışındaki Bakanlıklar, yapılmasına veya yürürlükten kaldırılmasına katıldıkları veya haklarında yapılan işlemler üzerinde bilgi edindikleri andlaşmalarla ilgili 3 ncü maddenin 1 numaralı bendinin ilk fıkrasında yazılı milletlerarası hukuk tasarruflarına dair bütün bilgileri, derhal Dışişleri Bakanlığına verirler.

Iktisadi, ticari, idari ve teknik andlaşmaların yapılmasında Hükümetin yetkisi

MADDE 5. — Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı devletlerle ve milletlerarası kurullarla veya bunlar adına hareket eden kurumlarla yapılmış olup Türkiye Cumhuriyeti bakımından yürürlükte bulunan iki veya çok taraflı andlaşmaların iktisadi, ticari, teknik veya idari hükümlerinin taşıdığı amaçların yerine getirilmesi gayesini güden iki veya çok taraflı andlaşmalar ile Türkiye Cumhuriyetine hibe, kredi veya sair suretlerle yardım sağliyan iki veya çok taraflı andlaşmaları, iki veya çok taraflı teknik veya idari işbirliği andlaşmalarını, iki veya çok taraflı borç

ertelenmesi veya ticaret anlaşmalarını ve aynı nitelikteki modüsivendileri 2 nci maddenin 4 ncü fıkrası gereğince onaylamaya veya bunlara katılmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

NATO ile ilgili anlaşmaların yapılmasında Hükümetin yetkisi

MADDE 6. — 18 Şubat 1952 tarihli ve 5886 sayılı Kanunla onaylanmış olan Kuzey Atlantik Andlaşmasının gereği olarak bu Andlaşmaya Taraf olan devletlerle ve Kuzey Atlantik Andlaşması Teşkilâtı ile yapılan iki veya çok taraflı anlaşmaları, 2 nci maddenin 4 ncü fıkrası gereğince onaylamaya veya bunlara katılmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Andlaşmalarda yer alan maddelerin Gümrük resimleriyle ilgili olarak Hükümetin yetkisi

MADDE 7. — 5 nci maddede yazılı anlaşmaların ve modüsivendilerin kapsamına giren maddelerin yürürlükteki Gümrük resimlerinde Dışişleri, Maliye, Ticaret, Gümrük ve Tekel, Tarım ve Sanayi Bakanlıklarının birlikte lüzum göstermeleri üzerine değişiklik yapmaya veya bu maddelerden bâzılarının resmini kaldırmaya ve yahut muaf tutulmuş olanları umumi tarifedeki resme tabi kılmaya ve bu değişikliklerin uygulanmasına dair usul ve şartları tesbit etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Bakanlar Kurulu, yukardaki fıkra gereğince aldığı tedbirleri bir kararname ile yürürlüğe koyar ve bunları, bu kararnamenin Resmî Gazetede yayımlanmakla yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak üç ay içinde, bir kanun tasarısı ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunar.

Kaldırılan hükümler

MADDE 8. — Türkiye Hükümeti ile Birleşmiş Milletler, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı, Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı ve Dünya Sağlık Teşkilâtı arasında Teknik yardım teminine mütedaîr Esas Anlaşma ve eklerinin onanması hakkında 3 Temmuz 1953 tarihli ve 6114 sayılı Kanununun 2 nci maddesi; Yabancı memleketlerle muvakkat mahiyette modüsivendiler ve ticaret anlaşmaları akdi ve bunların şumulüne giren maddelerin Gümrük resimlerinde değişiklikler yapılması ve anlaşmaya yanaşmayan devletler muvaredatına karşı tedbirler alınması hususunda Hükümete salâhiyet verilmesi hakkında 1 Şubat 1956 tarihli ve 6653 sayılı Kanununun 1, 2 ve 3 ncü maddeleri ile Birleşmiş Milletler Andlaşması ile Birleşmiş Milletler Teşkilâtına bağlı ihtisas müesseselerinin anasözleşmeleri, Avrupa Ekonomik İşbirliği Sözleşmesi, Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri arasında münakit Ekonomik İşbirliği Anlaşması, Avrupa Konseyi Sözleşmesi ve Hükümetimiz tarafından imza edilmiş veya edilecek sair anlaşma ve sözleşmelerin icaplarından olarak ilgili Hükümet ve teşekküller veya bunlar namına hareket edecek müesseseler ile kredi, yardım ve ödeme anlaşmaları akdine Hükümetin salâhiyetli kılınması hakkında 20 Mayıs 1959 tarihli ve 7280 sayılı Kanununun 1, 2 ve 3 ncü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlüğe giriş

MADDE 9. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

6 Haziran 1963

6 Haziran 1963

Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu

		Millet Meclisi	Cumhuriyet Senatosu
Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası	: 4.6.1963	2/419	2/50
Bu kanunun yayımının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkere-nin tarih ve numarası	: 6.6.1963	4/181	

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların Cilt, Birleşim ve Sayfa numaraları :

Millet Meclisi Tutanak Dergisi			C. Senatosu Tutanak Dergisi			Millet Meclisi Tutanak Dergisi		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
11	42	585	10	58	590	17	88	195,372,410:416
12	43	4	11	65	241,244:249,			
14	57	96			250:251,252,257,			
16	68	154:161			261:269,273:275			
			66		280,286,287,			
					298:300			

Millet Meclisi 114 ve 114 e ek S. Sayılı basmayazılar Millet Meclisi 68 ve 88 nci Birleşim Tutanak dergilerine, Cumhuriyet Senatosu 129 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosu 65 nci Birleşim Tutanak Dergisine bağlıdır.

Bu kanunu görüşen komisyonlar : Millet Meclisi Anayasa ve Dışişleri komisyonlarından kurulan Geçici Komisyon ile Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet ve Dışişleri, Basın - Yayın ve Turizm komisyonlarından kurulan Geçici Komisyon.